

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Rauma kommune - Rauma Energi AS. Bygging av Kavlifoss minikraftverk. Fråsegn til søknad om konsesjon.

Fylkesmannen viser til Dykkar oversending (26.06.2013) av søknad frå Rauma Energi AS om løyve til bygging av Kavlifoss kraftverk.

Konklusjon

Fylkesmannen fremjar motsegn i medhald av vassressurslova § 24 til etablering av Kavlifoss kraftverk, da vi er klart i tvil om det lar seg gjere å etablere og drifte Kavlifoss kraftverk utan for store negative konsekvensar for vandrande laks og sjøaure (anadrom fisk). Det er no investert stort fagleg, nasjonalt engasjement og høge kostnader i arbeidet med å fjerne lakseparasitten frå vassdraget (sluttaksjon i felt uke 35 og 36 2013). Alt ligg no til rette for å bygge opp att bestandane. I den samanheng er gode vandringsstilhøve i vassdraget prinsipalt viktig.

Bakgrunn

- Rauma Energi AS vil utnytte fallet i Isa frå kotehøgde 45 ned til eit kraftverk på kote 30.
- Maksimal slukeevne er på 7,8 m³/s. Dette er ca.180 % av middelvassføringa, som er oppgitt til 4,3 m³/s . Minimum slukeevne er på 0,78 m³/s og alminneleg lågvassføring er rekna til 0,36 m³/s .
- Det er føresett minstevassføring sommar på 1,4 m³/s og vinter på 0,3 m³/s .
- Vassvegen blir om lag 225 m som skal gravast ned på heile strekninga.
- Til kraftstasjonen og inntaksdammen blir det bygt nye tilkomstvegar.
- Det er rekna med ein midlare årsproduksjon på ca. 3,35 GWh med installert effekt på 0,99 MW.

Vurdering

Biologisk mangfald

Søknaden omfattar eit lite og oversiktleg utbyggingsområde og vi vurderer kunnskapsgrunnlaget som godt nok. Etter Naturbase er den nedre delen av Isa registrert som naturtypen kroksjøar, flaumdammar og meandrerande elveparti (E03) og med verdi viktig. Dette er ei grov registrering og i den delen av Isa som omfattast av utbyggings søknaden er naturtypen lite utvikla og vi finn derfor ikkje grunn til å legge vesentleg vekt på dette.

I rapporten er det opplyst at det ikkje vart registrert raudlisteartar av lav eller mosar. Potensialet for slike funn vurderast som lite. Rapporten burde hatt med ei grunngjeving for kvifor potensialet for raudlisteartar blir vurdert som lite. Det er positivt at to naturtypeområder er omtalt i vedlegg 1 og teikna inn på kart, og at konsekvensane er vurdert. Vi har ingen spesielle merknader til konklusjonane for desse.

Sjølv om det gjennom utgreiingsarbeidet ikkje har kome fram spesielt negative konsekvensar for denne delen av det biologiske mangfaldet, vil det likevel vere ein fordel med ei størst mogleg minstevassføring på den aktuelle strekninga av Isa.

Fisk- og vassdragsøkologi

Omsøkte planar for etablering av Kavlifoss kraftverk gjeld for eit viktig vassdragsavsnitt for vandrande laks og sjøaure. Isa er lakseførande 8 km ovanfor Kavlifossen.

Fisketrappa i Kavlifossen gjer det mogleg å nå dei viktige gyte- og produksjonsstadene lengre fram i dalen. Vassdraget er i desse dagar under behandlig mot lakseparasitten *Gyrodactylus salaris*. Det er all grunn til å tru at ein vil lukkast i å fjerne parasitten. Alt ligg omsider til rette for å gjenskape tidlegare bestandsstorleik og vandringsmønster. I dette arbeidet er det maktpåliggande å ha gode fysiske tilhøve i elva, i dette høve gode tilhøve for fiskevandring oppetter vassdraget. Her er god funksjon i fisketrappa i Kavlifossen avgjerande.

For å redusere tap av nedvandrande fisk er det planlagt å installere eit coandainntak som hindrar at fisk vert ført med vatnet til kraftstasjonen. Utvandring av fisk skjer i alt vesentleg tidleg vår og fram mot forsommar. Vassføringa i denne perioden er tilstrekkeleg for at nedvandringa over eit coandainntak kan gå føre seg utan større tap av fisk. Nedvandring er styrt/trigga av gode vassmengder. Dette set coandainntaket i stand til å halde fisken i det opphavlege elveleie og ikkje mot kraftstasjonen.

Riktig vassføring grip óg inn i oppvandring av fisk som vert lokka fram mot fossrota der inngangen til fisketrappa ligg. Køyring av Kavlifoss kraftverk vil endre, og i periodar redusere, vassføringa i fossen som vil forstyrre funksjonstilhøva for trappa. Dette påverkar tilhøva for at laks og sjøaure som skal finne fram til trappeopninga og som gjer dei i stand til å nå dei øvre delar av vassdraget. Utspyling av kraftverksvatn lengre nede vil redusere/stoppe fisken si vandringslyst i periodar med lita vassføring. Med ei negativ fordeling av vassmengder mellom naturleg løp over fossen og utspyling av vatn frå kraftverket, viser erfaring at fisk vil la seg lokke og bli ståande i kraftverksområdet langt nedstrøms foss og trapp.

På denne bakgrunnen er vi usikker på om det let gjere å kombinere kraftverksdrift med gode og uforstyrre tilhøve for vandrande laks og sjøaure. Anadrome fiskeartar er prioriterte artar i saker av denne typen. Ut frå dei fiskeribiologiske tilhøve i Isa-vassdraget reiser vi motsegn til å etablere Kavlifoss kraftverk.

Friluftsliv

Brukarinteressene på utbyggingsstrekninga dreier seg i hovudsak om utøving av fiske ved hølen like oppstrøms kraftstasjonen. Kraftutbygging vil kunne redusere verdien av denne strekninga for fiske. Ut over dette kjenner vi ikkje til særskilte friluftslivsinteresser.

Forureining

Vi kan ikkje sjå at utbygginga vil føre til slik fare for forureining at det er naudsynt med særskilt behandling etter forureiningslova.

Oppsummering

Fylkesmannen viser til merknadene over. Vi er klart i tvil om det lar seg gjere å etablere og drifte Kavlifossen kraftverk utan for store negative konsekvensar for vandrane laks og sjøaure (anadrom fisk). Det er no investert stort fagleg, nasjonalt engasjement og høge kostnader i arbeidet med å fjerne lakseparasitten frå vassdraget (sluttaksjon i felt uke 35 og 36 2013). Alt ligg no til rette for å bygge opp att bestandane. I den samanheng er gode vandringstilhøve i vassdraget prinsipielt viktig. Fylkesmannen finn derfor å måtte fremje motsegn til etablering av Kavlifoss kraftverk.

Med helsing

Rigmor Brøste (e.f.)
ass. fylkesmann

Lindis Nerbø
direktør miljøvernavinga

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

Fagsaksbehandlarar

Biologisk mangfald: Kjell Lyse, tlf. 71 25 84 26

Fisk- og vassdragsøkologi: Leif Magnus Sættem, tlf. 71 25 88 57

Kopi:

Rauma kommune	Vollan 8 A	6300	Åndalsnes
Møre og Romsdal fylkeskommune	Fylkeshuset	6404	Molde